

Achtergrondinformatie bij de Pensioen Q & A

Waarom praten we over een nieuw stelsel?

Ons huidige pensioenstelsel is een van de betere ter wereld, misschien wel het beste. Het huidige stelsel wekt echter de verwachting dat de pensioenuitkering een harde toezegging is over een vast bedrag. Daardoor zitten pensioenfondsen vast aan strikte regels om pensioenen te kunnen verhogen of verlagen (indexatie).

Het pensioensysteem gaat bovendien uit van de gewoonte dat mensen pakweg veertig jaar werken bij een werkgever. Loopbanen zijn nu echter veel wisselender; met meerdere werkgevers dus of zelfs keuzes om te werken als zelfstandige. Een logische betaling van pensioenpremie is ineens niet meer zo logisch. Dat geldt dus ook voor de opbrengst. Een groeiende groep zzp'ers bouwt geen pensioen op. Ook worden we gemiddeld steeds ouder waardoor pensioenfondsen langer pensioen moeten uitkeren. Dat moet ook in de toekomst betaalbaar blijven.

Daarom praten we over modernisering van het stelsel. Die gesprekken kunnen wat het CNV betreft alleen slagen als er dan vervolgens een verbetering van het stelsel uitrolt.

Wat is nou eigenlijk het probleem?

We praten hier over het verplichte aanvullende pensioen. Daarvoor brengen werkgevers en werknemers samen een fikse premie op, circa 20 tot 25% van de loonsom. De pensioenfondsen beheren dan ook al 1.400 miljard euro. Dat is twee keer de omvang van de Nederlandse economie. Bij zulke hoge premies en zoveel geld horen ook torenhoge verwachtingen over de opbrengst. En juist die valt tegen. In de afgelopen jaren is het pensioen stap voor stap versoberd. Het pensioen is allang niet meer 70 procent van het laatst verdiende loon (eindloon). Dat is gebaseerd op het gemiddelde loon geworden (middelloon).

De snel stijgende levensverwachting van mensen maakt het nodig om de pensioenopbouw te beperken. Van het ingelegde pensioen(premie)geld moet immers langer pensioenuitkering worden betaald.

Daarnaast kunnen veel fondsen het pensioen niet meer laten meestijgen met de prijzen, de zogeheten indexatie. Gepensioneerden merken dat direct in hun portemonnee. Werkenden krijgen deze rekening pas gepresenteerd als zij stoppen met werken. Daar bovenop moesten sommige fondsen korten.

Is een nieuw pensioencontract echt nodig?

Wat CNV betreft zijn er vier redenen voor:

1. Al langer stijgen pensioenen niet mee met de prijzen. Sommige pensioenen zijn zelfs gekort. Hierdoor is er minder vertrouwen in de pensioenen. Al is het een van de beste pensioensystemen ter wereld.

Het CNV wil niet dat de pensioenen worden gekort. Het CNV wil dat de pensioenen weer snel meestijgen met de prijzen. Daarom spreekt het CNV nu mee over een nieuw pensioencontract.

2. Door de lage rente, die veroorzaakt wordt door het opkoopbeleid van de ECB en afnemende arbeidsproductiviteit, is pensioen duur geworden. Want pensioenfondsen moeten rekenen met de lage marktrente.

3. Een grote groep werkenden, flexwerkers en zzp'ers, bouwt geen pensioen op, of te weinig. Dat is niet alleen een individueel maar ook een maatschappelijk risico. Want deze mensen zouden na pensioendatum - als ze met alleen AOW een relatief laag inkomen hebben - een beroep kunnen doen op bijvoorbeeld zorgtoeslag en huurtoeslag.

Het CNV vindt dat iedere werkende tijdens zijn werkzame leven in staat moet zijn om een fatsoenlijk pensioen op te bouwen naast die AOW-uitkering.

4. De Nederlandse samenleving vergrijst. Er is zelfs sprake van een dubbele vergrijzing: een groter worden groep mensen in de samenleving is ouder dan de AOW-leeftijd en die groep mensen leeft ook nog eens langer. Dus aan meer mensen AOW en aanvullend pensioen moet worden uitbetaald en ook langer.

Afschaffing doorsneesystematiek, wat betekent dat eigenlijk?

In Nederland bouwen we pensioen op basis van doorsneepremie en doorsneeopbouw (de zogenoemde doorsneesystematiek). Elk jaar mag een vast percentage van het inkomen aan het pensioen worden toegevoegd.

Een andere opbouwsystematiek maakt hier een einde aan. Jongeren gaan dan meer opbouwen en oudere werknemers krijgen een lager opbouwpercentage dan nu. Daardoor ontstaat een herverdeling tussen generaties. Een 45-jarige werknemer ziet zijn/haar pensioenopbouw vanaf het moment van invoering dan naar beneden gaan. Want hij of zij bouwde op jongere leeftijd nog niet extra op. Voor hem/haar golden immers nog de oude opbouwregels.

Het nadeel dat alle pensioendeelnemers boven de 45 jaar zouden hebben is geraamd op een bedrag tussen de 60 en 100 miljard euro. Dat geld moet ergens vandaan komen.

Wat vindt CNV van afschaffing van die doorsneesystematiek?

De afschaffing van de doorsnee-opbouw van pensioen is door politieke partijen als wens uitgesproken in het regeerakkoord. Daarmee zijn vele tientallen miljarden euro's gemoeid. Het is voor het CNV onacceptabel, dat de werknemers en gepensioneerden die rekening op hun bord krijgen.

Het CNV vindt het absoluut noodzakelijk dat deelnemers vooraf absolute zekerheid krijgen over compensatie en een helder antwoord op de vraag wie daarvoor gaat betalen voordat kan worden overgestapt op een andere opbouwsystematiek.

Hoe kijkt het CNV aan tegen de AOW(-leeftijd)?

Voor het CNV is glashelder: de AOW-leeftijd stijgt veel te snel. We snappen de zorgen van onze leden hierover ontzettend goed. Zo kan het niet langer. Mensen kunnen zich hierop niet goed meer voorbereiden. Daarnaast vragen veel mensen zich terecht af of ze hun werk zo lang nog wel gezond kunnen volhouden.

Tegelijkertijd weten we ook dat we gemiddeld steeds langer leven. In 2010 zijn er daarom afspraken gemaakt dat de AOW-leeftijd geleidelijk meestijgt met de levensverwachting. Dat zou gebeuren in een rustig tempo.

Maar de politiek heeft vervolgens besloten dat de AOW-leeftijd toch sneller moest stijgen. Veel te snel wat het CNV betreft.

Het CNV eist dat hier wat aan gedaan wordt. Daarnaast vindt het CNV dat iedereen gezond de AOW-leeftijd moet kunnen halen. Ook daarover moeten goede afspraken worden gemaakt.

Wat wil het CNV voor zzp'ers?

Het CNV vindt dat iedereen een goed pensioen moet opbouwen. Dus ook mensen die werken als zelfstandige. Voor deze mensen moeten er echt goede afspraken komen.